

μακα ἵνα ξεκολήσουν, καὶ τέλος τὸν ἐξαγάγουν καὶ ἀπομακρυνθοῦν; Οὐδεὶς ἐν τῷ μεταξύ ἐξύπνησε; Πῶς δὲν κατεδιώχθησαν καὶ δὲν ἐφυλακίσθησαν οἱ Ἀπόστολοι διὰ τοῦτο; Πῶς δὲν ἐνηργήθησαν ἀνακρίσεις κατὰ τῶν Ἀποστόλων; Πῶς δὲν ἀνεζητήθη ὁ κατὰδικος; Πῶς οἱ Φαρισαῖοι δὲν ἐκίνησαν πρὸς τοῦτο πάντα λίθον; Οἱ ἰσχύσαντες νὰ θανατώσουν ἓνα δίκαιον πῶς δὲν ἐθανάτωσαν τοὺς ἐνόχους ἂν τῷ ὄντι ἦσαν ἔνοχοι οἱ Ἀπόστολοι ὡς παραβιάσαντες τὴν σφραγίδα τοῦ Πιλάτου, καὶ ἐπὶ ἀντιστάσει κατὰ τῆς Ἀρχῆς; Πῶς δὲν τοὺς ἠνάγκασαν ν' ἀποδώσουν τὸ κλαπὲν σῶμα καὶ οὕτω πασιφανῶς ἀποδειχθῆ ψευδόμενος ὁ Χριστός; Πῶς ἐτόλμησαν τὸ τοιοῦτον οἱ ἀφωρότεροι ἰσχυρῶν, καὶ δειλότεροι λαγῶν Ἀπόστολοι; Πῶς δὲν ἐπτοήθησαν τὰς λόγχας τῶν Ῥωμαίων οἱ πτοηθέντες πρὸ τῶν λόγων μιᾶς παιδίσκης; Τί συμφέρον εἶχον; Εἰς τί ἀπέβλεπον; Καὶ πρὸς τί θυσιάζονται ὑπὲρ ἐνὸς ψεύδους ἐν γνώσει; Ὡστε αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἄκοντες δι' ὅσων καὶ εἶπον καὶ ἐπραξαν ἐπιβεβαιοῦν τὴν Ἀνάστασιν. Ἐπομένως ἐξ οικειῶν τὰ βέλη! Ἐμπίπτουν εἰς τὸν λάκκον ὃν δι' ἄλλον ἠνοιξαν! Ἄν δὲν ἐλάμβανον τὰ τόσα προφυλακτικὰ μέτρα οἱ Φαρισαῖοι θὰ ἐχωροῦσεν ἴσως ἡ τοιαύτη ὑπόνοια. Ἡ ἀξιοπιστία τῶν Ἀποστόλων παρ' οὐδενὸς τίθεται ἐν ἀμφιβόλῳ. Μήπως οἱ ἴδιοι δὲν ἀπεκάλουν λῆρον τὴν Ἀνάστασιν; Τὸ περὶ ψηλαφήσεως τοῦ Θωμᾶ τί φανερώνει; Ἡπατήθησαν μόλις τοῖς ὠμίλει ἐπὶ ὥρας) συνεχεῖς περὶ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἐνῶ, ἔτρωγεν, ἔπινε, τὸν ἠγγισαν; Πῶς τότε ἐξηγοῦνται τὰ γεγονότα τῆς Πεντηκοστῆς καὶ τὰ μετέπειτα; Πῶς οἱ ἅλεις ἀλιεύουν τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς ἀποδεικνύουν ἀσόφους; Μήπως ἀπὸ τῶν πρώτων τοῦ Χριστιανισμοῦ χρόνων δὲν εἰσῆλθον εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας σοφοὶ ὡς ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, ὁ Παῦλος, ὁ Ἰουστίνος ὁ Φιλόσοφος κ.λ.π. Ἀπολογητὰ τοῦ Α' καὶ Β' αἰῶνος ἵνα παραλείψω τοὺς μετέπειτα γίγαντας τῆς Ἐπιστήμης; Πῶς καὶ οὗτοι ἐπέισθησαν ἢ ἠπατήθησαν; Ὁ τόσον τρομερὸς τοῦ Χριστοῦ πολέμιος Παῦλος, ὁ μένεα πνέων κατὰ τοῦ Χριστοῦ πῶς ἐπίστευσεν; Ἡπατήθη; Ἐπαθε ψευδαίσθησιν; Ὑποβολήν;! Ὁ δὲ θρίαμβος καὶ ἡ τελικὴ ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανισμοῦ δὲν εἶναι ἐπίσης ἀναμφισβή-

τητος ἀπόδειξις τῆς Ἀναστάσεως; Ποῖον ψεύδος ἐπεκράτησεν ἐπὶ τοσοῦτον, μεταξύ τῶν σοφῶν μάλιστα, τὸ ὅποιον μυριάκις ποικιλοτρόπως ὡς ἡ λυδία λίθος ἐξηλέγχθη καὶ ἐξελέγχεται διαρκῶς; Τίς λογικὸς καὶ εὐκρινῆς λοιπὸν ἄνθρωπος μεθ' ὅλα ταῦτα θ' ἀπιστήσῃ εἰς τὴν Ἀνάστασιν; Οὐδεὶς βεβαίως! Καὶ οὕτω εἰς αἰώνιον τῆς ἀθανασίας μαρτύριον ἐγείρεται διὰ μέσου τῶν αἰώνων πρὸ τῶν λαῶν κενὸς καὶ διὰ τῆς σιγῆς ἄπειρα διδάσκων ὁ τάφος τοῦ εἰπόντος «Ἐγὼ εἰμὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ Ἀνάστασις. Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶν ἀποθάνῃ ζήσεται καὶ ἀναστήσῃ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ (Ἰωάν. 11,25).

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΜΟΣ ΑΛΗΤΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Β'.

Καὶ εἰναιπλέον γνωστὸν πόσον ἐπέδρασαν ἐπὶ τῆς καθόλου ὁμαλῆς λειτουργίας τῶν σχολαίων τελευταίως αἱ περιπέτειαι αἰτινες ὄλως ἀπροσδοκῆτως καίπαρ' ἐλπίδα μᾶς κατέλαβον. Οὐδεὶς δύναται σοβαρῶς νὰ ἀρνηθῆ ὅτι ἡ παρατηρουμένη χαλάρωσις, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τοῦ μαθητικοῦ κόσμου τῆς σημερινῆς κοινωνίας, ἀποβαίνει πλέον κοινὸν μυστικόν. Παρατηρήσατε τοὺς φιλοξενουμένους εἰς τὸν πνευματικὸν αὐτοῦ κῆπον τοὺς μαθητὰς τῆς σήμερον εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον τελείως ἀγνώριστοι. Κάθε αἰδημοσύνη δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ ὀρμητικοῦ ἀνέμου, τῶν νέων ἀνατρεπτικῶν ἀρχῶν καὶ ἐκφυλιστικῶν ἰδεῶν, μέσα ἀπὸ τὰς ἀπαλὰς καρδίας καὶ ἀφρουρήτους ψυχὰς των. Ἡ δὲ συνειδήσις αὐτῶν καταστῆσα τελείως ἀφρουρήτος, ἀπέβη τὸ παίγιον τοῦ τρομερωτάτου τυράννου τῆς κοινωνίας — τοῦ Ἐκφυλισμοῦ. — Αἱ νέαι ἀνατρεπτικαὶ ἰδέαι καὶ ἐκφυλιστικαὶ ἀρχαί, ἀφοῦ εὔρον τὸν καιρὸν, ἔστησαν στρεβλὸν πλέον τὸν βωμὸν τῆς λατρίας των, μέσα εἰς τὰς συνειδήσεις αὐτῶν τῶν παιδιῶν, καλυπτόμεναι ὀπισθεν τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ, καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ εὐρίσκωσι οὐδαμοῦ, τὴν ἀντίστασιν καὶ τὸν πόλεμον — ὁ Σεβασμὸς πρὸς πάντας, τοὺς τε ἀνωτέρους καὶ κατωτέρους ἐκ μέρους αὐτῶν, πρῶγμα τὸ ὅποιον μαζί με τὰ ἄλλα, μᾶς γνωρίζει τὸν βαθμὸν τῆς μορφώσεως ἐκείνου, ὅστις γνωρίζει νὰ σέβηται καὶ νὰ ἀγαπᾷ πάντας, διὰ νὰ ἀσεβῆ καὶ νὰ μὴ ἀγαπᾷ μόνον τὸ κακόν, ἀπέβη κατὰ τὰς ἡμέρας ταύ-

τας μνημειῶδες τι κατηγορούμενον ἐκ μέρους τῶν ψευδοανεπτυγμένων καὶ ψευδο πεπολιτισμένων εἰς τὰς μετρίας ἀναπτύξεως διανοίας, **διότι τοιοῦτοτρόπως ἀγαποῦσι καὶ θέλουσι νὰ ἐκφράζωνται ὑπὲρ τῶν ἠθικῶν τῆς κοινωνίας στοιχείων**, μὲ τὴν ἐκφυλιστικὴν των σοφίαν, οἱ θιασῶται καὶ ἐρασταὶ τῶν νέων ἐκφυλιστικῶν ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν; Ἐκεῖνοι δηλαδὴ οἱ ὁποῖοι ἀνανπνέουσι καὶ ζῶσι μέσα εἰς τὴν πνιγηρὸν ἀτμόσφαιραν τοῦ ἡδονικοῦ καὶ ὅλως ὑλόφρονος κοινωνικοῦ περιβάλλοντος.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς πῶς αὐτοὶ οἱ τοιοῦτοτρόπως σκεπτόμενοι εἶναι οἱ κυρίως κακουργοῦντες κατὰ τοῦ κοινωνικοῦ συγκροτήματος, καθόσον δαιμονιωδῶς ἐργαζόμενοι διὰ πολλῶν καὶ ποικίλων μέσων, ὑποκαίουσι καταλλήλως τὴν ἔξαρσιν τῶν ταπεινοτέρων, ἀλλὰ καὶ ἱερωτέρων τοῦ ἀνθρώπου ἱκανοτήτων πρὸς ἐκφυλισμὸν, εἰς τρόπον ὥστε, νὰ ἀποβαίνωσιν αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τῶν κακῶν, ὑφ' ὧν ἡ κοινωνία μας σήμερον ὑποφέρει· καὶ ὄχι μόνον νὰ μὴ αἰσθάνωνται οὐδεμίαν διὰ τὸ ἔγκλημα τοῦτο ἐνοχλήν, ἀλλὰ καὶ νὰ νομίζωσι πῶς εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν δὲσφείλωμεν καὶ χάριτας μάλιστα διὰ τὴν παροχήν ἐκ μέρους αὐτῶν, ὅλων τῶν μέσων ἐκείνων, ὅτινα μᾶς συντρέχουσιν εἰς ἡδονικὰς ἀπολαύσεις.

Ἄλλὰ μήπως καὶ ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἐνοχοὶ διὰ τὴν ὡς ἄνω ἠθικὴν κατάστασιν; Ἡ μήπως ἡμεῖς τὰ ἄτομα δὲν ἀποτελοῦμεν τὰς κοινωνίας; Τοῦτο τὸ ἐσκέφθημεν καμμιά φορά; Ἐάν ναί· τότε τί αἰτιώμεθα ἡμεῖς οἱ γονεῖς, οἱ κηδεμόνες οἱ φίλοι, τῶν νέων τῆς σημερινῆς ἐποχῆς ὅταν ὄχι μόνον οὐδεμίαν ἐσκεμμένην ἠθικὴν ἀντίδρασιν κατὰ τῶν ἀνηθικῶν κέντρων διενεργοῦμεν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια ἀνοίγωμεν διάπλατα τὰς θύρας τῶν τοιούτων κέντρων;

Ἡ τελευταία δὲ ἐκτίμησις αὐτῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ προτιμηθῇ ἡ τελείως ἀπρόσκοπτος λειτουργία τῶν τοιούτων ἐκφυλιστικῶν καὶ ἐξαχρειωτικῶν κέντρων, ἀπὸ τῆς τοῦ Σχολείου, μαρτυρεῖ ὄχι μόνον τί αἰσθητάματα τρέφομεν πρὸς τὸ μορφωτικὸν τοῦτο μέσον τῆς κοινωνίας, **τὸ Σχολεῖον** ἀλλὰ καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ ἐκφυλιστικοῦ πυρετοῦ ὑπὸ τοῦ ὁποῖου κατακαίεται τὸ μεγαλειότερον μέρος τοῦ κοινωνικοῦ ὄργανισμοῦ. Καὶ πῶς νὰ μὴ συμβῇ τοῦτο, τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ κοινωνικὸν ἱατρεῖον ἔπαυσε νὰ λειτουργῇ κανονικῶς, ὄχι μόνον λόγῳ τῶν ἀνωμάλων περιστάσεων, ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ κοι-

νωνικοῦ προορισμοῦ ἢ τῆς τελείας περὶ αὐτοῦ καὶ τῆς λειτουργίας τούτου ἀδιαφορίας, ἐκ μέρους τῆς συγχρόνου κοινωνίας;

Διότι πῶς ἄλλως δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ τὸ πρᾶγμα ὅταν ὄλαι αἱ ἀνάγκαι, ὄλαι αἱ περιπέτειαι καὶ ὄλαι αἱ ἐπιτάξεις εὐρίσκουσι ὡς μόνον στόχον τὸ Σχολεῖον;

Καὶ σᾶς ἐρωτῶ, κύριοι· κατὰ τί θὰ ἠμποδίξῃ τὴν καθόλου λειτουργίαν τῆς κοινωνίας ἢ προσωρινῆ ἔστω ἐπιτάξις τῶν εὐρυχωροτάτων αἰθουσῶν ἐκείνων, αἵτινες Σᾶς χρησιμεύουσι διὰ χοροῦς, καὶ τὸ προσωρινὸν κλείσιμον τῶν θεάτρων καὶ κινηματογράφων, διὰ νὰ στεγασθῶσι τὰ **παιδιὰ** τοῦ λαοῦ καὶ νὰ διέρχωνται ἐκεῖ ταῦτα θερμότερας ἡμέρας ἀπὸ ἐκεῖνας ὡς διέρχονται μέσα εἰς πλακοστρώτους ναοὺς; Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο· ἀλλὰ καὶ πολὺ καλλίτερον θὰ διεξήγετο ἡ Σχολικὴ ἐργασία εἰς τὰς αἰθούσας ταύτας καὶ οἱ καρποὶ τῆς Σχολικῆς ἐργασίας ταύτης δὲν θὰ ἦσαν ἀπὸ ἀπόψεις κοινωνικῆς παραστάσεως καὶ ἠθικοῦ καταρτισμοῦ τῶν παιδιῶν, ὁποῖοι εἶναι δυστυχῶς σήμερον, οἵτινες ἐξ ὀλοκλήρου δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὀφείλονται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ κατὰ μείζονα λόγον εἰς τὴν ἀτακτοκαὶ ἐλλειπῇ λειτουργίαν τῶν Σχολείων. Καὶ ἀρκούμεθα ἕως ἐδῶ διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν καὶ ὅποσα κατὰ εἶνε δυνατόν νὰ γεννηθῶσιν εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παιδιῶν διὰ τῆς ὅλως ἀπροσέκτου, συχνῆς καὶ ἀσυστόλου διαμονῆς αὐτῶν μέσα εἰς τὸ τέμενος ἐκεῖνο τὸ ἱερόν, τοῦ ὁποῖου τὸ μυστηριῶδες θὰ ἐγέννα ἀλλασυναισθημάτα εἰς τὸν ζωηρὸν μαθητήν. Ἡ μήπως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγράψωμεν ἐναυθὰ καὶ τὰ μεγάλα κακά, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐξοικείωσιν ταῦτα νομίζομεν πᾶς τις ἐξ ἡμῶν δύναται καλῶς νὰ γνωρίζῃ ἐξ ἰδίας πείρας.

Ἄλλὰ διατί λοιπὸν τότε, ἀφοῦ οὕτως ἔχουσι τὰ πράγματα, νὰ μὴ ὑστερήσωμεν ἑαυτοὺς ὀλίγον εἰς ἀπολαύσεις καὶ εἰς ἡδονὰς τὰς ὁποίας μᾶς παρέχουσι αἱ εὐρύταται καὶ ἠλεκτροφώτισται καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὡραῖαι καὶ φιλοκάλως ἐστολισμένα αἰθουσαι τῶν τοιούτων κέντρων — **κινηματογράφων, χοροδιδασκαλείων καὶ θεάτρων**· καὶ νὰ μὴ παρῶχωρήσωμεν ταύτας εἰς τὸν μαθητικὸν κόσμον χάριν τῆς μορφώσεώς του ἀναστέλοντες ἔστω καὶ προσωρινῶς τὸν ὀρμητικὸν χεῖμαρρον τοῦ ἡδονισμοῦ ὑφ' οὗ κατακλυζόμεθα; Ἡ μήπως ὑπεράνω πάντων τῶν ἄλλων καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς μορφώσεως τῶν παιδιῶν μας, πρέπει νὰ πρωτεύῃ νὰ δεσπόζῃ καὶ νὰ κυριαρχῇ ὁ ἀτομικὸς μας ἡδονισμὸς;